

Metody komputerowe i obliczeniowe

Metoda Elementów Skończonych

Wyznaczanie macierzy sztywności dla elementu czterowęzłowego Q4

Rozwiązania zadań

Zadanie 1:

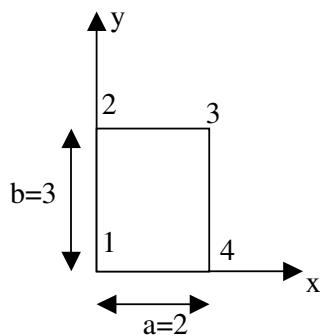
- a) Proszę przyjąć jakieś wartości a i b , a następnie wyliczyć po cztery wartości N dla każdego z czterech węzłów.
- b) Proszę narysować przebieg funkcji N_1 po krawędziach elementu. Jak będą wyglądać przebiegi pozostałych funkcji N ?

$$N_1 = \left(1 - \frac{x}{a}\right) \left(1 - \frac{y}{b}\right)$$

$$N_2 = \left(1 - \frac{x}{a}\right) \frac{y}{b}$$

$$N_3 = \frac{x}{a} \frac{y}{b}$$

$$N_4 = \frac{x}{a} \left(1 - \frac{y}{b}\right)$$

Rozwiązanie a): dla $a = 2$ i $b = 3$ mamy:

Węzeł nr 1 ma współrzędne $x = 0$ i $y = 0$

$$N_1 = \left(1 - \frac{0}{2}\right) \left(1 - \frac{0}{3}\right) = 1; \quad N_2 = \left(1 - \frac{0}{2}\right) \frac{0}{3} = 0; \quad N_3 = \frac{0}{2} \frac{0}{3} = 0; \quad N_4 = \frac{0}{2} \left(1 - \frac{0}{3}\right) = 0;$$

Węzeł nr 2 ma współrzędne $x = 0$ i $y = 3$

$$N_1 = \left(1 - \frac{0}{2}\right) \left(1 - \frac{3}{3}\right) = 0; \quad N_2 = \left(1 - \frac{0}{2}\right) \frac{3}{3} = 1; \quad N_3 = \frac{0}{2} \frac{3}{3} = 0; \quad N_4 = \frac{0}{2} \left(1 - \frac{3}{3}\right) = 0;$$

Węzeł nr 3 ma współrzędne $x = 2$ i $y = 3$

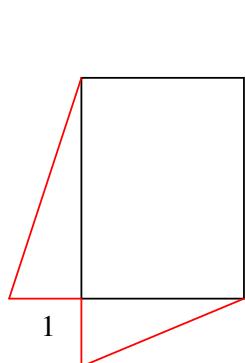
$$N_1 = \left(1 - \frac{2}{2}\right) \left(1 - \frac{3}{3}\right) = 0; \quad N_2 = \left(1 - \frac{2}{2}\right) \frac{3}{3} = 0; \quad N_3 = \frac{2}{2} \frac{3}{3} = 1; \quad N_4 = \frac{2}{2} \left(1 - \frac{3}{3}\right) = 0;$$

Węzeł nr 4 ma współrzędne $x = 2$ i $y = 0$

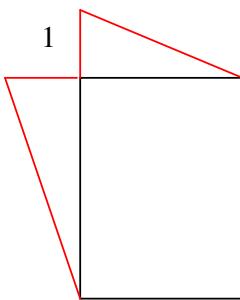
$$N_1 = \left(1 - \frac{2}{2}\right) \left(1 - \frac{0}{3}\right) = 0; \quad N_2 = \left(1 - \frac{2}{2}\right) \frac{0}{3} = 0; \quad N_3 = \frac{2}{2} \frac{0}{3} = 0; \quad N_4 = \frac{2}{2} \left(1 - \frac{0}{3}\right) = 1;$$

Rozwiązanie b):

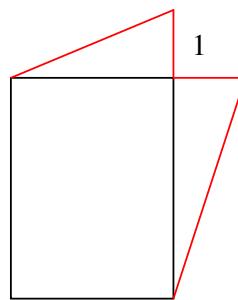
Dla węzła nr 1

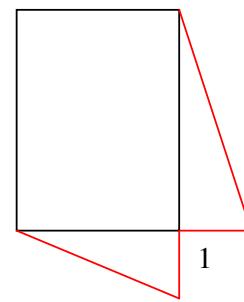
Dla węzła nr 2

Dla węzła nr 3

Dla węzła nr 4

Zadanie 2

a) Proszę wyliczyć po cztery wartości N dla każdego z czterech węzłów.

b) Proszę narysować przebieg funkcji N_1 po krawędziach elementu. Jak będą wyglądać przebiegi pozostałych funkcji N ?

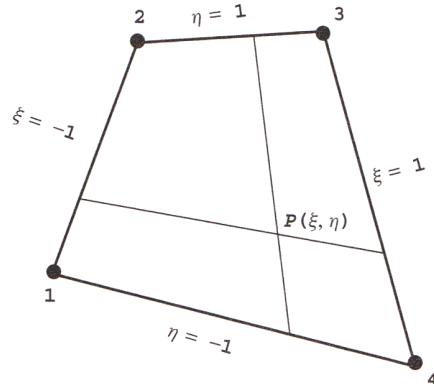
Funkcje kształtu mają następującą postać:

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - \xi) (1 - \eta)$$

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - \xi) (1 + \eta)$$

$$N_3 = \frac{1}{4} (1 + \xi) (1 + \eta)$$

$$N_4 = \frac{1}{4} (1 + \xi) (1 - \eta)$$

A element ma takie współrzędne lokalne wierzchołków (zawsze): 1(-1,-1), 2(-1,1), 3(1,1) i 4(1,-1).

Zatem, dla wierzchołka nr 1:

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - -1) (1 - -1) = 1;$$

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - -1) (1 + 1) = 0;$$

Zatem, dla wierzchołka nr 2:

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - -1) (1 - 1) = 0;$$

$$N_3 = \frac{1}{4} (1 + -1) (1 + 1) = 0;$$

Zatem, dla wierzchołka nr 3:

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - 1) (1 - 1) = 0;$$

$$N_3 = \frac{1}{4} (1 + 1) (1 + 1) = 1;$$

Zatem, dla wierzchołka nr 4:

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - -1) (1 + 1) = 1;$$

$$N_4 = \frac{1}{4} (1 + -1) (1 - 1) = 0;$$

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - 1) (1 + 1) = 0;$$

$$N_4 = \frac{1}{4} (1 + 1) (1 - 1) = 0;$$

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - 1) (1 - -1) = 0;$$

$$N_3 = \frac{1}{4} (1 + 1) (1 + -1) = 0;$$

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - 1) (1 + -1) = 0;$$

$$N_4 = \frac{1}{4} (1 + 1) (1 - -1) = 1;$$

Wykresy są takie same jak w zadaniu nr 1.

Zadanie 3

a) Dla danego niżej czworokąta wyznaczyć współrzędne punktu A, B i C w układzie globalnym, zauważąc ich współrzędne w układzie lokalnym (odczytać z wykresu).

b) Zaznaczyć położenie punktów A, B i C w układzie globalnym.

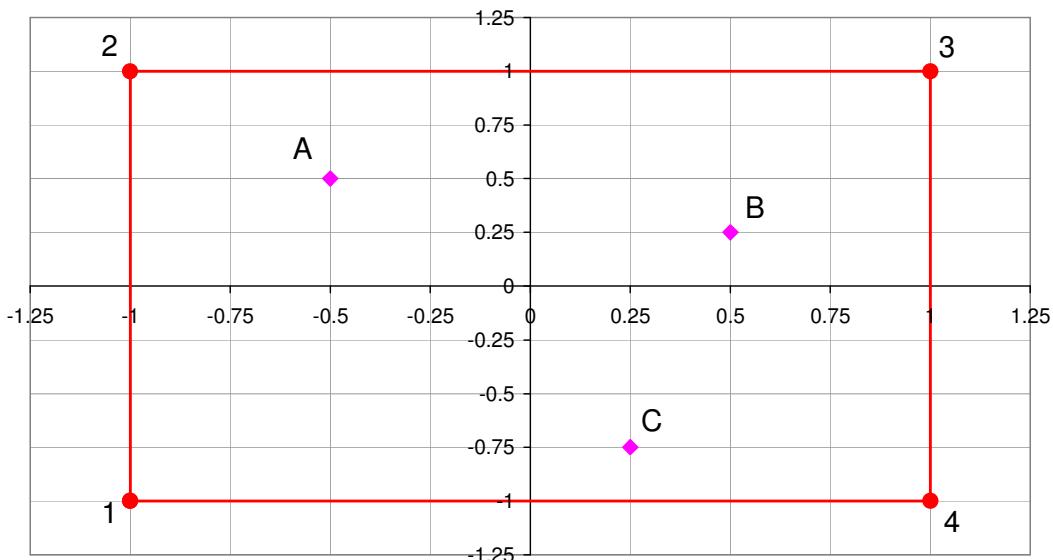
Rozwiązanie a): współrzędne punktów w układzie lokalnym:

$$A: \xi = -0.5 \text{ i } \eta = 0.5$$

$$B: \xi = 0.5 \text{ i } \eta = 0.25$$

$$C: \xi = 0.25 \text{ i } \eta = -0.75$$

Układ lokalny

Odpowiadające im wartości funkcji kształtu:

dla punktu A:

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - -0.5) (1 - 0.5) = 0.1875$$

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - -0.5) (1 + 0.5) = 0.5625$$

$$N_3 = \frac{1}{4} (1 + -0.5) (1 + 0.5) = 0.1875$$

$$N_4 = \frac{1}{4} (1 + -0.5) (1 - 0.5) = 0.0625$$

dla punktu B:

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - 0.5) (1 - 0.25) = 0.09375$$

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - 0.5) (1 + 0.25) = 0.15625$$

$$N_3 = \frac{1}{4} (1 + 0.5) (1 + 0.25) = 0.46875$$

$$N_4 = \frac{1}{4} (1 + 0.5) (1 - 0.25) = 0.28125$$

dla punktu C:

$$N_1 = \frac{1}{4} (1 - 0.25) (1 - -0.75) = 0.328125$$

$$N_2 = \frac{1}{4} (1 - 0.25) (1 + -0.75) = 0.046875$$

$$N_3 = \frac{1}{4} (1 + 0.25) (1 + -0.75) = 0.078125$$

$$N_4 = \frac{1}{4} (1 + 0.25) (1 - -0.75) = 0.546875$$

Funkcje transformujące wartości współrzędnych z układu lokalnego do globalnego mają postać:

$$\mathbf{x} = N_1 x_1 + N_2 x_2 + N_3 x_3 + N_4 x_4 = [N]\{x\}$$

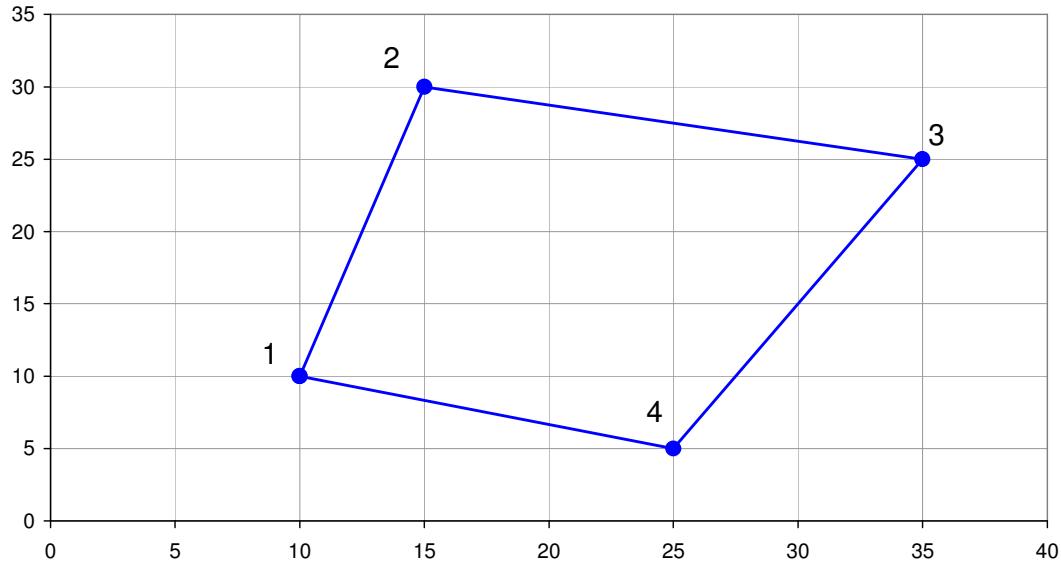
$$\mathbf{y} = N_1 y_1 + N_2 y_2 + N_3 y_3 + N_4 y_4 = [N]\{y\}$$

gdzie za x_i, y_i podstawiamy współrzędne węzłów w układzie globalnym

Współrzędne wierzchołków w układzie globalnym:

$$x_1 = 10 \text{ i } y_1 = 10; \quad x_2 = 15 \text{ i } y_2 = 30; \quad x_3 = 35 \text{ i } y_3 = 25; \quad x_4 = 25 \text{ i } y_4 = 5;$$

Układ globalny

Zatem współrzędne punktu A w układzie globalnym policzymy z formuł:

Dla punktu A:

$$x_A = 0.1875 * 10 + 0.5625 * 15 + 0.1875 * 35 + 0.0625 * 25 = 18.44$$

$$y_A = 0.1875 * 10 + 0.5625 * 30 + 0.1875 * 25 + 0.0625 * 5 = 23.75$$

Dla punktu B:

$$x_B = 0.09375 * 10 + 0.15625 * 15 + 0.46875 * 35 + 0.28125 * 25 = 26.72$$

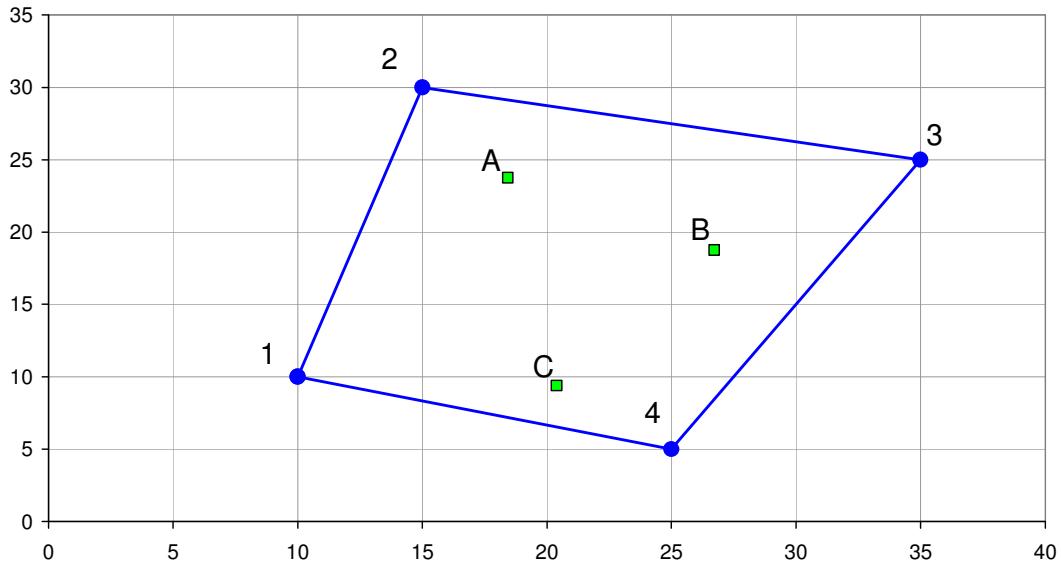
$$y_B = 0.09375 * 10 + 0.15625 * 30 + 0.46875 * 25 + 0.28125 * 5 = 18.75$$

Dla punktu C:

$$x_C = 0.328125 * 10 + 0.046875 * 15 + 0.078125 * 35 + 0.546875 * 25 = 20.39$$

$$y_C = 0.328125 * 10 + 0.046875 * 30 + 0.078125 * 25 + 0.546875 * 5 = 9.38$$

Układ globalny

Zadanie 4

Policzyć pochodne funkcji kształtu po zmiennych lokalnych:

$$\frac{\partial N_1}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 - \eta) \quad \frac{\partial N_2}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 + \eta) \quad \frac{\partial N_3}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 + \eta) \quad \frac{\partial N_4}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 - \eta)$$

$$\frac{\partial N_1}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 - \xi) \quad \frac{\partial N_2}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 - \xi) \quad \frac{\partial N_3}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 + \xi) \quad \frac{\partial N_4}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 + \xi)$$

Zadanie 5

Policzyć elementy macierzy Jacobiego (można wykorzystać pochodne z zadania 4).

Po podstawieniu równań na funkcje kształtu do równań transformacji współrzędnych otrzymujemy:

$$x = \frac{1}{4} (1 - \xi) (1 - \eta) x_1 + \frac{1}{4} (1 - \xi) (1 + \eta) x_2 + \frac{1}{4} (1 + \xi) (1 + \eta) x_3 + \frac{1}{4} (1 + \xi) (1 - \eta) x_4$$

$$y = \frac{1}{4} (1 - \xi) (1 - \eta) y_1 + \frac{1}{4} (1 - \xi) (1 + \eta) y_2 + \frac{1}{4} (1 + \xi) (1 + \eta) y_3 + \frac{1}{4} (1 + \xi) (1 - \eta) y_4$$

Zatem:

$$\frac{\partial \mathbf{x}}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} x_4 = -\frac{1}{4}(1-\eta)x_1 - \frac{1}{4}(1+\eta)x_2 + \frac{1}{4}(1+\eta)x_3 + \frac{1}{4}(1-\eta)x_4$$

w miejsce $\mathbf{x}$ wstawiamy $\mathbf{y}$ i otrzymujemy:

$$\frac{\partial \mathbf{y}}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} y_4 = -\frac{1}{4}(1-\eta)y_1 - \frac{1}{4}(1+\eta)y_2 + \frac{1}{4}(1+\eta)y_3 + \frac{1}{4}(1-\eta)y_4$$

Analogicznie, pozostałe dwa elementy:

$$\frac{\partial \mathbf{x}}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} x_4 = -\frac{1}{4}(1-\xi)x_1 + \frac{1}{4}(1-\xi)x_2 + \frac{1}{4}(1+\xi)x_3 - \frac{1}{4}(1+\xi)x_4$$

$$\frac{\partial \mathbf{y}}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} y_4 = -\frac{1}{4}(1-\xi)y_1 + \frac{1}{4}(1-\xi)y_2 + \frac{1}{4}(1+\xi)y_3 - \frac{1}{4}(1+\xi)y_4$$

Zadanie 6

Wyznaczyć macierz sztywności elementu z zadania 3 dla $E=10MPa$ i $\nu=0.3$ (dla PSO).

1. Na podstawie parametrów materiałowych: E , ν wyznaczamy macierz $[D]$:

$$[D] = \frac{E}{(1+\nu)(1-2\nu)} \begin{bmatrix} 1-\nu & \nu & 0 \\ \nu & 1-\nu & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1-2\nu}{2} \end{bmatrix} = \frac{10}{(1+0.3)(1-2*0.3)} \begin{bmatrix} 1-0.3 & 0.3 & 0 \\ 0.3 & 1-0.3 & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1-2*0.3}{2} \end{bmatrix}$$

$$[D] = \begin{bmatrix} 13.46 & 5.77 & 0 \\ 5.77 & 13.46 & 0 \\ 0 & 0 & 3.85 \end{bmatrix} [\text{MPa}]$$

2. Znamy współrzędne czterech węzłów naszego elementu w układzie globalnym ($x_i; y_i$; zad.3):

$$x_1 = 10 \text{ i } y_1 = 10; \quad x_2 = 15 \text{ i } y_2 = 30; \quad x_3 = 35 \text{ i } y_3 = 25; \quad x_4 = 25 \text{ i } y_4 = 5;$$

3. Obliczamy pochodne $\frac{\partial N_1}{\partial \xi}, \frac{\partial N_1}{\partial \eta}, \frac{\partial N_2}{\partial \xi}, \frac{\partial N_2}{\partial \eta}, \frac{\partial N_3}{\partial \xi}, \frac{\partial N_3}{\partial \eta}, \frac{\partial N_4}{\partial \xi}, \frac{\partial N_4}{\partial \eta}$ podstawiając za ξ i η

współrzędne punktów Gaussa w układzie lokalnym, czyli $\left(\pm\sqrt{\frac{1}{3}}, \pm\sqrt{\frac{1}{3}}\right)$; wszystkie pochodne

musimy wyznaczyć dla każdego punktu Gaussa niezależnie:

- pierwszy punkt Gaussa $\left(-\sqrt{\frac{1}{3}}, +\sqrt{\frac{1}{3}}\right) \approx (-0.577, 0.577)$:

$$\frac{\partial N_1}{\partial \xi} = -\frac{1}{4}(1-0.577) = -0.106$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \xi} = -\frac{1}{4}(1+0.577) = -0.394$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \xi} = \frac{1}{4}(1+0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_4}{\partial \xi} = \frac{1}{4}(1-0.577) = 0.106$$

$$\frac{\partial N_1}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 - -0.577) = -0.394$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 - -0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 + -0.577) = 0.106$$

$$\frac{\partial N_4}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 + -0.577) = -0.106$$

- drugi punkt Gaussa $\left(+\sqrt{\frac{1}{3}}; +\sqrt{\frac{1}{3}} \right) \approx (0.577; 0.577)$:

$$\frac{\partial N_1}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 - 0.577) = -0.106$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 + 0.577) = -0.394$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 + 0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_4}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 - 0.577) = 0.106$$

$$\frac{\partial N_1}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 - 0.577) = -0.106$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 - 0.577) = 0.106$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 + 0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_4}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 + 0.577) = -0.394$$

- trzeci punkt Gaussa $\left(+\sqrt{\frac{1}{3}}; -\sqrt{\frac{1}{3}} \right) \approx (0.577; -0.577)$:

$$\frac{\partial N_1}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 - -0.577) = -0.394$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 + -0.577) = -0.106$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 + -0.577) = 0.106$$

$$\frac{\partial N_4}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 - -0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_1}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 - 0.577) = -0.106$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 - -0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 + 0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_4}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 + -0.577) = -0.106$$

- czwarty punkt Gaussa $\left(-\sqrt{\frac{1}{3}}; -\sqrt{\frac{1}{3}} \right) \approx (-0.577; -0.577)$:

$$\frac{\partial N_1}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 - -0.577) = -0.394$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \xi} = -\frac{1}{4} (1 + -0.577) = -0.106$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 + -0.577) = 0.106$$

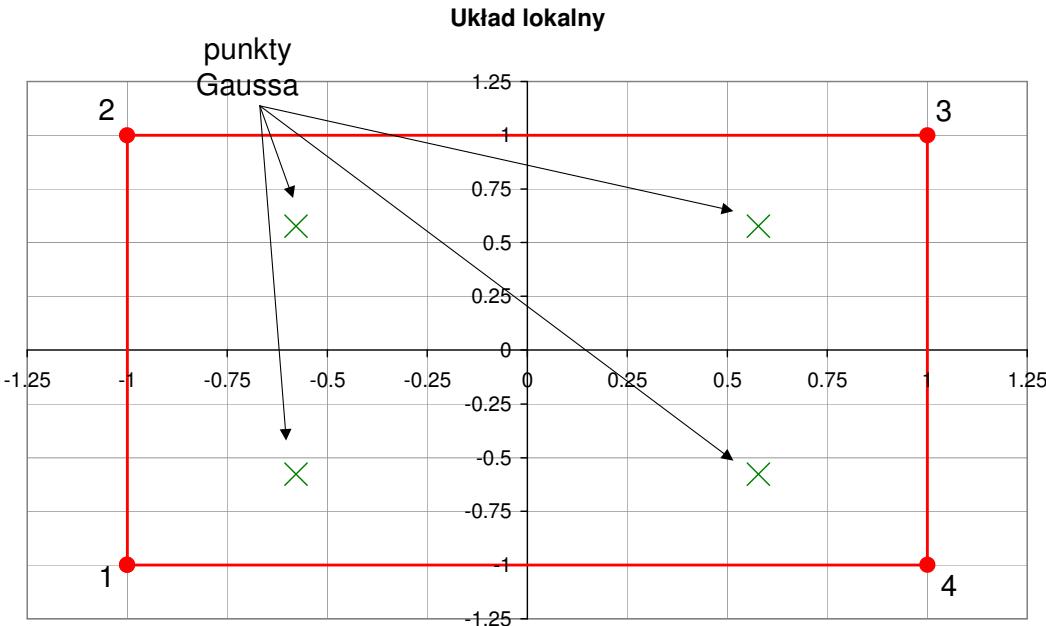
$$\frac{\partial N_4}{\partial \xi} = \frac{1}{4} (1 - -0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_1}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 - -0.577) = -0.394$$

$$\frac{\partial N_2}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 - -0.577) = 0.394$$

$$\frac{\partial N_3}{\partial \eta} = \frac{1}{4} (1 + -0.577) = 0.106$$

$$\frac{\partial N_4}{\partial \eta} = -\frac{1}{4} (1 + -0.577) = -0.106$$

4. Obliczamy wartości pochodnych $\frac{\partial x}{\partial \xi}, \frac{\partial x}{\partial \eta}, \frac{\partial y}{\partial \xi}, \frac{\partial y}{\partial \eta}$ wg wzorów z zadania 5, podstawiając za x

i y współrzędne węzłów w układzie globalnym, a za ξ i η współrzędne punktów Gaussa w układzie lokalnym (po 4 pochodne dla każdego punktu Gaussa, pochodne funkcji kształtu po zmiennych lokalnych już mamy – policzyliśmy je w poprzednim punkcie):

- dla pierwszego punktu Gaussa

$$\frac{\partial x}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} x_4 = -0.106*10 + -0.394*15 + 0.394*35 + 0.106*25 = 9.47$$

$$\frac{\partial y}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} y_4 = -0.106*10 + -0.394*30 + 0.394*25 + 0.106*5 = -2.50$$

$$\frac{\partial x}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} x_4 = -0.394*10 + 0.394*15 + 0.106*35 + -0.106*25 = 3.03$$

$$\frac{\partial y}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} y_4 = -0.394*10 + 0.394*30 + 0.106*25 + -0.106*5 = 10.00$$

- dla drugiego punktu Gaussa

$$\frac{\partial x}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} x_4 = -0.106*10 + -0.394*15 + 0.394*35 + 0.106*25 = 9.47$$

$$\frac{\partial y}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} y_4 = -0.106*10 + -0.394*30 + 0.394*25 + 0.106*5 = -2.50$$

$$\frac{\partial x}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} x_4 = -0.106*10 + 0.106*15 + 0.394*35 + -0.394*25 = 4.47$$

$$\frac{\partial y}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} y_4 = -0.106*10 + 0.106*30 + 0.394*25 + -0.394*5 = 10.00$$

- dla trzeciego punktu Gaussa

$$\frac{\partial x}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} x_4 = -0.394*10 + -0.106*15 + 0.106*35 + 0.394*25 = 8.03$$

$$\frac{\partial y}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} y_4 = -0.394*10 + -0.106*30 + 0.106*25 + 0.394*5 = -2.50$$

$$\frac{\partial x}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} x_4 = -0.106*10 + 0.394*15 + 0.394*35 + -0.106*25 = 15.99$$

$$\frac{\partial y}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} y_4 = -0.106*10 + 0.394*30 + 0.394*25 + -0.106*5 = 20.08$$

- dla czwartego punktu Gaussa

$$\frac{\partial x}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} x_4 = -0.394*10 + -0.106*15 + 0.106*35 + 0.394*25 = 8.03$$

$$\frac{\partial y}{\partial \xi} = \frac{\partial N_1}{\partial \xi} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \xi} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \xi} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \xi} y_4 = -0.394*10 + -0.106*30 + 0.106*25 + 0.394*5 = -2.50$$

$$\frac{\partial x}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} x_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} x_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} x_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} x_4 = -0.394*10 + 0.394*15 + 0.106*35 + -0.106*25 = 3.03$$

$$\frac{\partial y}{\partial \eta} = \frac{\partial N_1}{\partial \eta} y_1 + \frac{\partial N_2}{\partial \eta} y_2 + \frac{\partial N_3}{\partial \eta} y_3 + \frac{\partial N_4}{\partial \eta} y_4 = -0.394*10 + 0.394*30 + 0.106*25 + -0.106*5 = 10.00$$

5. Obliczamy jakobian dla każdego punktu Gaussa:

- dla pierwszego punktu Gaussa

$$\det[J]_1 = \det \begin{vmatrix} \frac{\partial x}{\partial \xi} & \frac{\partial y}{\partial \xi} \\ \frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial y}{\partial \eta} \end{vmatrix} = \det \begin{vmatrix} 9.47 & -2.50 \\ 3.03 & 10.00 \end{vmatrix} = 102.28$$

- dla drugiego punktu Gaussa

$$\det[J]_2 = \det \begin{vmatrix} \frac{\partial x}{\partial \xi} & \frac{\partial y}{\partial \xi} \\ \frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial y}{\partial \eta} \end{vmatrix} = \det \begin{vmatrix} 9.47 & -2.50 \\ 4.47 & 10.00 \end{vmatrix} = 105.88$$

- dla trzeciego punktu Gaussa

$$\det[J]_3 = \det \begin{vmatrix} \frac{\partial x}{\partial \xi} & \frac{\partial y}{\partial \xi} \\ \frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial y}{\partial \eta} \end{vmatrix} = \det \begin{vmatrix} 8.03 & -2.50 \\ 15.99 & 20.08 \end{vmatrix} = 201.22$$

- dla czwartego punktu Gaussa

$$\det[J]_4 = \det \begin{vmatrix} \frac{\partial x}{\partial \xi} & \frac{\partial y}{\partial \xi} \\ \frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial y}{\partial \eta} \end{vmatrix} = \det \begin{vmatrix} 8.03 & -2.50 \\ 3.03 & 10.00 \end{vmatrix} = 87.88$$

6. Obliczamy elementy odwroconej macierzy Jacobiego dla każdego punktu Gaussa:

- dla pierwszego punktu Gaussa

$$[J]_1^{-1} = \frac{1}{\det[J]_1} \begin{bmatrix} \frac{\partial y}{\partial \eta} & -\frac{\partial y}{\partial \xi} \\ -\frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial x}{\partial \xi} \end{bmatrix} = \frac{1}{102.28} \begin{bmatrix} 10.00 & 2.50 \\ -3.03 & 9.47 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 9.78 & 2.44 \\ -2.96 & 9.26 \end{bmatrix} 10^{-2}$$

- dla drugiego punktu Gaussa

$$[J]_2^{-1} = \frac{1}{\det[J]_2} \begin{bmatrix} \frac{\partial y}{\partial \eta} & -\frac{\partial y}{\partial \xi} \\ -\frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial x}{\partial \xi} \end{bmatrix} = \frac{1}{105.88} \begin{bmatrix} 10.00 & 2.50 \\ -4.47 & 9.47 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 9.44 & 2.36 \\ -4.22 & 8.94 \end{bmatrix} 10^{-2}$$

- dla trzeciego punktu Gaussa

$$[J]_3^{-1} = \frac{1}{\det[J]_3} \begin{bmatrix} \frac{\partial y}{\partial \eta} & -\frac{\partial y}{\partial \xi} \\ -\frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial x}{\partial \xi} \end{bmatrix} = \frac{1}{201.22} \begin{bmatrix} 20.08 & 2.50 \\ -15.99 & 8.03 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 9.98 & 1.24 \\ -7.95 & 3.99 \end{bmatrix} 10^{-2}$$

- dla czwartego punktu Gaussa

$$[J]_4^{-1} = \frac{1}{\det[J]_4} \begin{bmatrix} \frac{\partial y}{\partial \eta} & -\frac{\partial y}{\partial \xi} \\ -\frac{\partial x}{\partial \eta} & \frac{\partial x}{\partial \xi} \end{bmatrix} = \frac{1}{87.88} \begin{bmatrix} 10.00 & 2.50 \\ -3.03 & 8.03 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 11.38 & 2.84 \\ -3.45 & 9.14 \end{bmatrix} 10^{-2}$$

7. Mnożymy macierzowo $[J]^{-1} \begin{Bmatrix} \frac{\partial N}{\partial \xi} \\ \frac{\partial N}{\partial \eta} \end{Bmatrix}$ i otrzymujemy $\begin{Bmatrix} \frac{\partial N}{\partial x} \\ \frac{\partial N}{\partial y} \end{Bmatrix}$ dla każdej funkcji $N_1 \div N_4$

niezależnie i dla każdego punktu Gaussa też niezależnie:

- dla pierwszego punktu Gaussa

$$\begin{aligned} \left\{ \begin{array}{l} \frac{\partial N_1}{\partial x} \quad \frac{\partial N_2}{\partial x} \quad \frac{\partial N_3}{\partial x} \quad \frac{\partial N_4}{\partial x} \\ \frac{\partial N_1}{\partial y} \quad \frac{\partial N_2}{\partial y} \quad \frac{\partial N_3}{\partial y} \quad \frac{\partial N_4}{\partial y} \end{array} \right\}_1 &= [J]_1^{-1} \left\{ \begin{array}{l} \frac{\partial N_1}{\partial \xi} \quad \frac{\partial N_2}{\partial \xi} \quad \frac{\partial N_3}{\partial \xi} \quad \frac{\partial N_4}{\partial \xi} \\ \frac{\partial N_1}{\partial \eta} \quad \frac{\partial N_2}{\partial \eta} \quad \frac{\partial N_3}{\partial \eta} \quad \frac{\partial N_4}{\partial \eta} \end{array} \right\}_1 = \\ &= \begin{bmatrix} 9.78 & 2.44 \end{bmatrix} 10^{-2} \begin{bmatrix} -0.106 & -0.394 & 0.394 & 0.106 \\ -0.394 & 0.394 & 0.106 & -0.106 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2.00 & -2.89 & 4.11 & 0.78 \\ -3.33 & 4.81 & -0.18 & 1.30 \end{bmatrix} 10^{-2} \end{aligned}$$

- dla drugiego punktu Gaussa

$$\begin{aligned} \left\{ \begin{array}{l} \frac{\partial N_1}{\partial x} \quad \frac{\partial N_2}{\partial x} \quad \frac{\partial N_3}{\partial x} \quad \frac{\partial N_4}{\partial x} \\ \frac{\partial N_1}{\partial y} \quad \frac{\partial N_2}{\partial y} \quad \frac{\partial N_3}{\partial y} \quad \frac{\partial N_4}{\partial y} \end{array} \right\}_2 &= [J]_2^{-1} \left\{ \begin{array}{l} \frac{\partial N_1}{\partial \xi} \quad \frac{\partial N_2}{\partial \xi} \quad \frac{\partial N_3}{\partial \xi} \quad \frac{\partial N_4}{\partial \xi} \\ \frac{\partial N_1}{\partial \eta} \quad \frac{\partial N_2}{\partial \eta} \quad \frac{\partial N_3}{\partial \eta} \quad \frac{\partial N_4}{\partial \eta} \end{array} \right\}_2 = \\ &= \begin{bmatrix} 9.44 & 2.36 \end{bmatrix} 10^{-2} \begin{bmatrix} -0.106 & -0.394 & 0.394 & 0.106 \\ -0.106 & 0.106 & 0.394 & -0.394 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1.25 & -3.47 & 4.65 & 0.07 \\ -0.50 & 2.61 & 1.86 & -3.97 \end{bmatrix} 10^{-2} \end{aligned}$$

- dla trzeciego punktu Gaussa

PROSZE DOKOŃCZYĆ OBLICZENIA

(dla ułatwienia obliczeń macierzowych można skorzystać z MATLABA)

8. Z elementów otrzymanych w punkcie 7, tj. $\frac{\partial N_1}{\partial x}, \frac{\partial N_1}{\partial y}, \frac{\partial N_2}{\partial x}, \frac{\partial N_2}{\partial y}, \frac{\partial N_3}{\partial x}, \frac{\partial N_3}{\partial y}, \frac{\partial N_4}{\partial x}, \frac{\partial N_4}{\partial y}$

budujemy macierz $[B]$ dla każdego punktu Gaussa osobno:

$$[B] = \begin{bmatrix} \frac{\partial N_1}{\partial x} & 0 & \frac{\partial N_2}{\partial x} & 0 & \frac{\partial N_3}{\partial x} & 0 & \frac{\partial N_4}{\partial x} & 0 \\ 0 & \frac{\partial N_1}{\partial y} & 0 & \frac{\partial N_2}{\partial y} & 0 & \frac{\partial N_3}{\partial y} & 0 & \frac{\partial N_4}{\partial y} \\ \frac{\partial N_1}{\partial y} & \frac{\partial N_1}{\partial x} & \frac{\partial N_2}{\partial y} & \frac{\partial N_2}{\partial x} & \frac{\partial N_3}{\partial y} & \frac{\partial N_3}{\partial x} & \frac{\partial N_4}{\partial y} & \frac{\partial N_4}{\partial x} \end{bmatrix}$$

- dla pierwszego punktu Gaussa

$$[B]_1 = \begin{bmatrix} -2.00 & 0 & -2.89 & 0 & 4.11 & 0 & 0.78 & 0 \\ 0 & -3.33 & 0 & 4.81 & 0 & -0.18 & 0 & 1.30 \\ -3.33 & -2.00 & 4.81 & -2.89 & -0.18 & 4.11 & 1.30 & 0.78 \end{bmatrix} 10^{-2}$$

- dla drugiego punktu Gaussa

$$[B]_2 = \begin{bmatrix} -1.25 & 0 & -3.47 & 0 & 4.65 & 0 & 0.07 & 0 \\ 0 & -0.50 & 0 & 2.61 & 0 & 1.86 & 0 & -3.97 \\ -0.50 & -1.25 & 2.61 & -3.47 & 1.86 & 4.65 & -3.97 & 0.07 \end{bmatrix} 10^{-2}$$

- dla trzeciego punktu Gaussa

PROSZE DOKONCZYĆ UKŁADANIE MACIERZY [B]

9. Dla każdego punktu Gaussa całkujemy sztywność wg formuły mnożenia macierzowego:

$$[k] = 1 * \det[J] * [B]^T * [D] * [B]$$

(jedynka na początku to waga punktu Gaussa)

- dla pierwszego punktu Gaussa

$$\begin{aligned} [k]_1 &= 1 * \det[J]_1 * [B]_1^T * [D] * [B]_1 = \\ &= 1 * 102.28 * \begin{bmatrix} -2.00 & 0 & -3.33 \\ 0 & -3.33 & -2.00 \\ -2.89 & 0 & 4.81 \\ 0 & 4.81 & -2.89 \\ 4.11 & 0 & -0.18 \\ 0 & -0.18 & 4.11 \\ 0.78 & 0 & 1.30 \\ 0 & 1.30 & 0.78 \end{bmatrix} 10^{-2} \begin{bmatrix} 13.46 & 5.77 & 0 \\ 5.77 & 13.46 & 0 \\ 0 & 0 & 3.85 \end{bmatrix} * \\ &\quad * \begin{bmatrix} -2.00 & 0 & -2.89 & 0 & 4.11 & 0 & 0.78 & 0 \\ 0 & -3.33 & 0 & 4.81 & 0 & -0.18 & 0 & 1.30 \\ -3.33 & -2.00 & 4.81 & -2.89 & -0.18 & 4.11 & 1.30 & 0.78 \end{bmatrix} 10^{-2} \end{aligned}$$

OBLICZYĆ WYNIK

- dla drugiego punktu Gaussa

$$\begin{aligned} [k]_2 &= 1 * \det[J]_2 * [B]_2^T * [D] * [B]_2 = \\ &= 1 * 105.88 * \begin{bmatrix} -1.25 & 0 & -0.50 \\ 0 & -0.50 & -1.25 \\ -3.47 & 0 & 2.61 \\ 0 & 2.61 & -3.47 \\ 4.65 & 0 & -1.86 \\ 0 & -1.86 & 4.65 \\ 0.07 & 0 & -3.97 \\ 0 & -3.97 & 0.07 \end{bmatrix} 10^{-2} \begin{bmatrix} 13.46 & 5.77 & 0 \\ 5.77 & 13.46 & 0 \\ 0 & 0 & 3.85 \end{bmatrix} * \\ &\quad * \begin{bmatrix} -1.25 & 0 & -3.47 & 0 & 4.65 & 0 & 0.07 & 0 \\ 0 & -0.50 & 0 & 2.61 & 0 & 1.86 & 0 & -3.97 \\ -0.50 & -1.25 & 2.61 & -3.47 & 1.86 & 4.65 & -3.97 & 0.07 \end{bmatrix} 10^{-2} \end{aligned}$$

OBLICZYĆ WYNIK

- dla trzeciego punktu Gaussa

PROSZE DOKONCZYĆ OBLICZANIE MACIERZY [k]

10. Składamy macierz sztywności sumując składniki macierzy otrzymanych w pkt.9 dla każdego punktu Gaussa:

$$[K] = [k]_1 + [k]_2 + [k]_3 + [k]_4$$

PROSZĘ OBLICZYĆ I PODAĆ WYNIK KOŃCOWY